

องค์ประกอบของการออกแบบ
แผนการเรียนรู้แบบย้อนรอย (Backward
Design Lesson Plan)
วิชาภาษาไทย ท ๔๓๑๐๑

นางรจนา อินทร์เหล่าใหญ่ www.cruroj.com

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนนามนพิทยาคม www.namonpit.ac.th

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓

คำนำ

เอกสารตัวอย่างองค์ประกอบ ของการออกแบบ
แผนการเรียนรู้แบบย้อนรอย (Backward Design Lesson
Plan) ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่แนวคิดกรรมด้านกระบวนการ
การ เทคนิควิธีการ การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ซึ่ง
รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทย มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับ
กับเนื้อหา, ผลการเรียนรู้ พื้นฐานทักษะทางภาษาของผู้
เรียน

การเรียนการสอนเป็นเรื่องของคุณภาพ เป็นเรื่อง
ของชีวิต เป็นเรื่องของระบบ จึงไม่มีคำตอบที่ตายตัว ไม่มี
คำตอบที่ดีที่สุด ไม่มีทฤษฎีหรือหลักเกณฑ์ใดดีที่สุด
สำคัญคือคุณครูผู้นำไปใช้ หากเอกสารนี้ก่อให้เกิดสิ่งที่ดี
ต่อผู้เรียนและผู้สอนบ้าง นั่นคือกำลังใจที่จะพัฒนางานการ
ศึกษา และขอน้อมรับคำชี้แนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

นางรจนา อินทร์เหล่าใหญ่

ครูชำนาญการ

องค์ประกอบของการออกแบบ

แผนการเรียนรู้แบบย้อนรอย (Backward Design Lesson Plan)

1. หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “สัมมอแสนรัก”
2. การเขียนสร้างสรรค์
3. จำนวน ๖ ชั่วโมง

๑. ผลการเรียนรู้ที่ปรารถนา

๑.๑ เรียนอะไรบ้าง

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เป็นสื่อสาร เป็นเรียงความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ ความรู้ที่คงทน (เรียนแล้วนักเรียนได้อะไร)

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถใช้ภาษาเขียนสร้างสรรค์ “สัมมอแสนรัก” ในรูปแบบการอธิบาย การเรียงความ การเขียนสารคดี และนำความรู้ในเรื่องการเขียนไปพัฒนางานกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้

๑.๓ ความรู้และทักษะความสามารถคุณลักษณะผู้เรียน

๓.๑ ด้านความรู้ นักเรียนสามารถเขียนสร้างสรรค์เรื่องราว “สัมมอแสนรัก” ในรูปแบบการเขียนอธิบาย เรียงความ สารคดี และกลอนคำได้

๓.๒ ด้านทักษะกระบวนการ

๑. นักเรียนมีทักษะการสื่อสาร สื่อความหมาย การนำเสนอ
๒. นักเรียนมีทักษะด้านการร่วมมือ การสำรวจ สืบ

ค้นข้อมูล

๓.๓ ด้านคุณลักษณะผู้เรียน

๑. มีความสามัคคี ทำงานอย่างเป็นระบบ
๒. ทำงานสะอาด เป็นระเบียบ รอบคอบ
๓. รับผิดชอบในการทำงาน
๔. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย

๑.๔ มาตรฐานสาระ (สอดคล้องกับมาตรฐานสาระ)

สาระวิทยาศาสตร์	มาตรฐาน ว ๔๐๒๔๐
สาระศิลปศึกษา	มาตรฐาน ศ ๔๐๒๐๕
สาระการงานอาชีพ	มาตรฐาน ง ๓๐๒๐๓
สาระคณิตศาสตร์	มาตรฐาน ค ๔๑๒๐๑

๑.๕ ทักษะक्रमวิชา

๑. ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์
๒. ทักษะกระบวนการสื่อสาร สื่อความหมาย
๓. ทักษะกระบวนการกลุ่ม

๑.๖ ทักษะเฉพาะวิชา

๑. กระบวนการคิดวิเคราะห์
๒. กระบวนการสื่อสาร
๓. กระบวนการกลุ่ม

๒. หลักฐานการวัดผลประเมินผลการเรียน

๒.๑ ความเข้าใจที่คงทน

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ใช้ภาษา เขียนสร้างสรรค์ กลอนคำ “สัมผัสแสนรัก” อธิบายขั้นตอนการทำไวน์สัมผัส การ ทำชา ฯลฯ อีกทั้งเรียงความและสารคดี สัมมอได้ และนำความรู้ เรื่องการเขียนไปใช้ ทักษะการสื่อสาร พร้อมทั้งประยุกต์ใช้ได้

วิธีการ	เครื่องมือ
๑. ตรวจสอบเอกสาร	๑. เอกสาร
๒. ตรวจสอบข้อสอบ	๒. แบบทดสอบ
๓. สังเกต	๓. แบบสังเกต

๒.๒ ทักษะक्रमวิชา

นักเรียนสามารถสืบค้นสรรพคุณของสัมผัส การทำไวน์ และชาสัมผัส นำความรู้ที่ได้ทำโครงการหนังสือเล่มเล็ก บัตรที่ ระลึก และตกแต่งให้สวยงาม

วิธีการ	เครื่องมือ
๑. ตรวจสอบโครงการหนังสือเล่ม เล็กและบัตรที่ระลึก	๑. แบบประเมินผลงานของนัก เรียน ๒. แบบสังเกตพฤติกรรม

๒.๓ ความรู้และทักษะเฉพาะวิชา

นักเรียนมีความรู้เรื่องการเขียน อธิบาย เรียงความ สารคดี และกลอนคำได้

วิธีการ	เครื่องมือ
๑. ตรวจสอบข้อสอบ	๑. แบบทดสอบ
๒. ตรวจสอบเอกสาร	๒. เอกสาร
๓. ตรวจสอบผลงาน	๓. หนังสือเล่มเล็ก, บัตรที่ระลึก

๓. กิจกรรมการเรียน

กิจกรรมที่ ๑ เรื่อง การเขียนสร้างสรรค์ อธิบาย เวลา ๒ ชั่วโมง

การวัดผล	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
๑. ตรวจสอบเอกสาร ชุดฝึกทักษะที่ ๑ “การเขียนสร้าง สรรค์”	<u>ชั่วโมงที่ ๑</u> ๑. ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับความสำคัญ ของทักษะการเขียน ผู้ ที่สร้างชื่อด้วยการ เขียน และยกตัวอย่าง การเขียน	๑. เอกสารชุดฝึก ทักษะที่ ๑ ๒. เว็บไซต์ cruroj.com ๓. ห้องสมุด

การวัดผล	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
	<p>๒. นักเรียนศึกษาลักษณะของการเขียนที่ดีจากตัวอย่าง การเขียนเรื่องราวลักษณะต่าง ๆ นักเรียนหาความแตกต่างงานเขียนเทียบกับลักษณะงานเขียนอื่น ๆ</p> <p>๓. นักเรียนทดลองเขียนเค้าโครงเรื่อง “สั้มอแสนรัก” หรือผลผลิตจากสั้มอ เช่น การทำไวน์สั้มอเป็นต้น</p> <p>๔. นักเรียนทำชุดฝึกทักษะที่ ๑ เรื่องการเขียนสร้างสรรค์</p>	๔. ต้นสั้มอในโรงเรียน

การวัดผล	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
<p>๑. สังเกต</p> <p>๒. ตรวจสอบเอกสาร</p>	<p><u>ชั่วโมงที่ ๒</u></p> <p>๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ ๖-๗ คน กระจาย กลาง อ่อนสั้มคั้ณคูน ค้าของสั้มอและการเขียนอธิบาย</p> <p>๒. นำข้อมูลจากการสืบค้นมาร่วมอภิปราย และออกแบบหนังสือเล่มเล็ก</p>	<p>๑.แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม</p> <p>๒.เอกสาร “การอธิบาย”</p> <p>๓.ตัวอย่างหนังสือเล่มเล็ก</p> <p>๔.อินเตอร์เน็ต</p>

กิจกรรมที่ ๒ เรื่อง การเขียนกลอนลำ “ภูมิปัญญาภาษา กลอนลำ” จำนวน ๔ ชั่วโมง

การวัดผล	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
<p>๑. ตรวจสอบเอกสารชุดฝึกที่ ๒ “ภูมิปัญญาภาษาหมอลำ”</p>	<p><u>ชั่วโมงที่ ๓</u></p> <p>๑. นักเรียนและครูออกสำรวจต้นสั้มอในโรงเรียนแลป่าชุมชนหลังโรงเรียน</p>	<p>๑.เอกสารชุดฝึกที่ ๒</p> <p>๒.บุคคล (ครูภูมิปัญญา)</p> <p>๓.ป่าชุมชน ต้นสั้มอ</p>

การวัดผล	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
๑.ตรวจผลงานนักเรียน	๒. นักเรียนและครูสนทนาเกี่ยวกับการที่จะสร้างคุณค่าของสัมมอแสนรักเพื่อให้คนในชุมชนและภายนอกได้รับรู้ มีวิธีใดบ้าง	
	๓. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๓ คน ศึกษาชุดฝึก และร่วมกันเฉลย	
	<p><u>ชั่วโมงที่ ๔</u></p> ๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับคุณค่าของภูมิปัญญากลอนลำ	๑.แบบประเมินผลงาน
	๒. ตัวอย่าง ฝึกแต่งกลอนลำจากสภาพแวดล้อมใกล้ ๆ ตัว เช่น “สัมมอแสนรัก” กลอนลำภาษาไทย	๒.สื่อบุคคล ครูบุญมี ภูผาแดง
	๓.	

การวัดผล	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
	๓. แต่ละกลุ่มนำผลงานที่แต่งอ่านหน้าชั้น	
	๔. ครูยกย่องพร้อมทั้งแนะนำผลงานของกลุ่มต่าง ๆ	

กิจกรรมที่ ๓ เรื่อง ทดสอบและมอบหมายงาน เวลา ๒

ชั่วโมง

การวัดผล	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
๑.ตรวจข้อสอบ	๑. นักเรียนทำข้อสอบ	๑.ข้อสอบ
๒.ตรวจผลงานตัวเอง	๒๐ ข้อ ๒๐ นาที แล้วนำส่งให้ครูตรวจ	๒.แบบประเมินผลงาน
	๒. วางแผนทำงานกลุ่มจากงานเขียนในชั่วโมงที่แล้ว ส่งครูในสัปดาห์ต่อไป	

กิจกรรมบูรณาการ

ภาระงาน “หนังสือเล่มเล็ก สัมมอแสนรัก” บัตรที่ระลึก,

Powerpoint

ผลการเรียนรู้ ใช้ทักษะเชื่อมโยงวิชาวิทยาศาสตร์ ศิลปะ เทคโนโลยี สื่อเรื่องราว คุณค่าสร้างสรรค์ ออกแบบ ผลงานจากการเขียน

ผลงานที่ต้องการ โครงงานหนังสือเล่มเล็ก, สารคดี Powerpoint
บัตรที่ระลึก “สัมมอแสนรัก”

ขั้นตอนการทำงาน

- วางแผนว่าจะเขียนอะไร (เค้าโครงเรื่อง)
- จะวาดภาพหรือใช้ภาพจากอินเทอร์เน็ต
- ใช้อุปกรณ์ กระดาษ, กาว, เทปกาว, กรรไกร, คัตเตอร์, สีต่าง ๆ, CD
- ประกอบหนังสือเล่มเล็ก และบัตรที่ระลึกให้สวยงาม

เกณฑ์การประเมิน

- ความสวยงาม ถูกต้องทางภาษา
- ความริเริ่มสร้างสรรค์
- เนื้อหาภาพถูกต้อง เหมาะสม
- ส่งงานตรงเวลา

รางวัลและความภาคภูมิใจ

- ได้รับรางวัลครูผู้ผลิตสื่อการสอน “หนังสืออ่านเพิ่มเติม” ที่มีคุณภาพจากเขตการศึกษา ๑๐ ปี พ.ศ. ๒๕๔๓
- ได้รับรางวัลครูแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ กรมสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๕
- ได้รับรางวัลสุดยอดครูต้นแบบ ด้านการผลิตสื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓
- ได้รับคัดเลือกเป็นครูผู้นำปฏิรูปการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๔๘
- ได้รับคัดเลือกเป็นครูยอดเยี่ยม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ พ.ศ. ๒๕๕๐

ผลงานทางวิชาการ

- หนังสืออ่านเพิ่มเติม “นิทานพื้นบ้านจังหวัดกาฬสินธุ์”
- หนังสืออ่านเพิ่มเติม “วรรณกรรมท้องถิ่น” และภูมิปัญญาภาษาไทย “หมอลำและโปงลาง”
- บทเรียนแบบโปรแกรม
หน่วยการเรียนรู้ - การเขียนสร้างสรรค์
- การพูด
- สระและวรรณยุกต์
- การเขียนเรียงความ

๔. แผนการจัดการเรียนรู้แบบพัฒนาทักษะการคิด สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ท ๔๓๑๐๑ และ ท ๔๓๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
๕. แผนการจัดการเรียนรู้ แบบย้อนรอย หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “สัมมอแสนรัก”
๖. เว็บไซต์ส่งเสริมการเรียนรู้ www.cruroj.com
๗. งานเขียนสร้างสรรค์ “อีสานมองจีน” ฯลฯ

ผลงานนักเรียน

๑. นายธีระยุทธ ชินสมบุญ
น.ส.สันตะนี พวงเพชร
นายปิยะวุฒิ ใจคำ
น.ส.วนิดา ชาชำนาญ
ได้รับรางวัลเหรียญทอง โครงการ “สัมมอพันธุ์ไม้พื้นบ้านอีสาน” ช่วงชั้นที่ ๔ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต๑ ปี ๒๕๔๘
๒. น.ส.รุ่งทิพย์ อินทวงษ์ ได้รับรางวัลเหรียญทอง การอ่านทำนองเสนาะ ช่วงชั้นที่ ๔ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต๑ ปี ๒๕๔๘
๓. นายวิรุจ เจริญไชย
นายยอดชาย ยิงรัมย์
น.ส.สุปรียา นามืองรักษ์
น.ส.รุ่งทิพย์ อินทวงษ์

ได้รับรางวัลเหรียญทอง ยอดเยี่ยม การประกวดหนังสือเล่มเล็ก ช่วงชั้นที่ ๔ จากกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม ๗ และรางวัลเหรียญทอง จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต๑ ปี ๒๕๕๐

๔. เกิดผลผลิตจากการสอน

๑. ไลน์สัมมอ
๒. ชาสัมมอ
๓. เหล้ากลั่นสัมมอ

ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดสร้างเป็นผลผลิตของชุมชนได้

๔. กลอนลำคุณค่าของสัมมอ
๕. เรียงความสัมมอ
๖. สารคดีสัมมอ

